

180°

'Russisk fangelejr gjorde mig stoffri'

Anton Antoni

- Født i september 1959 i Toronto i Canada, hvor hans far arbejdede i et reklamebureau.
- Opvokset i Roskilde.
- Konstabel fra Gardehusarregimentet i Næstved.
- Er uddannet kropsterapeut i 2010.
- Har de seneste fire år arbejdet på et opholdssted for tilpasningsvanskelige unge mellem 15 og 25 år.
- For tre år siden begyndte han at genoptrykke de plakater, som hans onkel, reklametegneren Ib Antoni, lavede i 50'erne og 60'erne. Se mere på ibantoni.dk
- Bor på Vestsjælland med sin kæreste.
- Spiller trommer i to bands: 'Den flyvende kuffert' og 'Gøjserne'.

Anton Antonis kæreste begik selvmord, han blev narkoman og sad tre år i russisk arbejdslejr. Hans historie er bevist på, at man nogle gange skal helt ned og stå på bunden af ulykken, før man kan kravle op igen

Af Marie Varming
Foto Claus Bech

Nogle drømme er mere livagtige end andre. Da Anton vågner, føles det som om han har været hjemme i Danmark. Omgivet af sine venner, tryk og solskin. Det er en varm drøm. Virkeligheden rammer ham som en spand isvand. Han skal op, for der er ikke senge nok til alle. De 17 fanger i den 15 kvadratmeter store celle sover i treholdsskift. Omkring ham rører de 16 andre på sig. Mange af dem har tuberkulose. Hver og en er underernæret efter flere år på vælling og rugbrød. Nogle af kammeraterne i det russiske fængsel er allerede døde. Andre er godt på vej. Anton selv har ligget på vippen et godt stykke tid, men dene dag vender det.

For drømmen minder ham om, at selv om et ophold i en russisk fangelejr kan virke uendeligt langt, så er der lys forude.

Historien om Anton Antoni er blandt meget andet historien om en mand, der skiftede de rette linier i sit liv ud med livet, som daglejer i en virkelighed uden grænser, krav eller forventninger, hverken til sig selv eller andre. Men det er også historien om en mand, der genfandt livet og lysten i en overfyldt russisk fængselscelle.

Borgerlig baggrund

Anton er vokset op i en villa i Roskilde. Dengang hed han Jørgen. Barndommen var egentlig ret almindelig, indtil hans forældre blev skilt, moderen flyttede og forlod Anton og hans bror på 14 og 16 år.

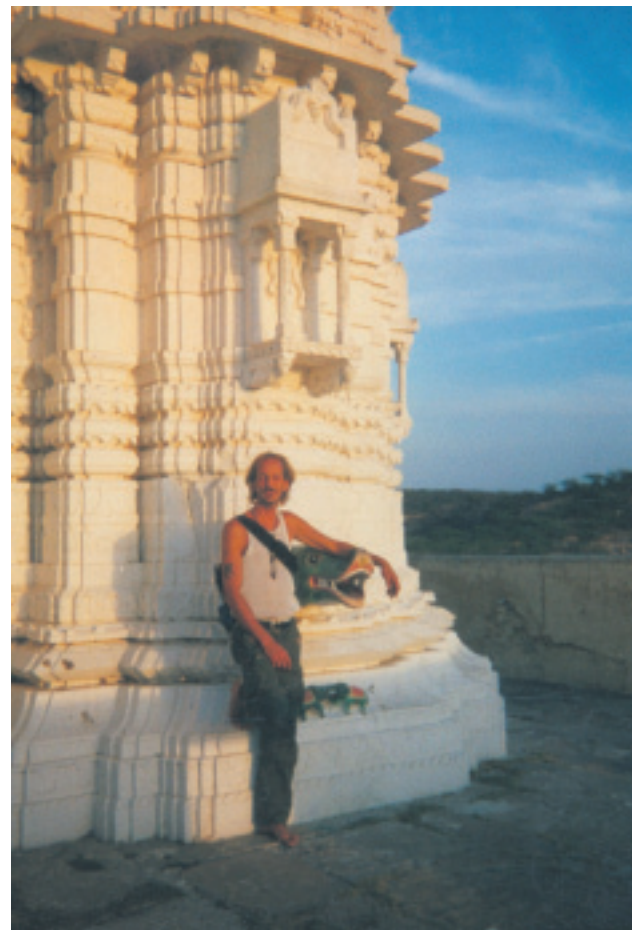
- Vi var meget alene i huset. Min bror og mig. Vi skiftedes til at have køkkenuge, men han var store-

Anton har altid troet på naturens kræfter, organisk levevis, liv og død. I perioder af sit liv har han levet som indianer – i telt og med mad fra bål. Privatfoto.

Efter Anton er kommet ud af russisk fængsel tog han tilbage til Indien for at komme sig oven på de mange års indespærring i en russisk arbejdslejr. Privatfoto.

Er dit liv også vendt 180 grader?

Har du også oplevet, at dit liv har taget en uventet drejning? Og har du lyst til at fortælle om det i BT, så skriv til btweekend@bt.dk

I **180 grader** møder vi mennesker, hvis liv har taget en drejning. Denne uge Anton Antoni, der var narkoman, men blev afvænnet i russisk fængsel.

bror og ret god til at få mig til at tage hans uge også, siger Anton med en blanding af drenget bitterhed og voksen overbærenhed.

Så gik det, som det gik.

- Vi røg nogle fede, som man jo gør, husker han.

Man kan godt se på Anton, at han i flere år, har haft en arbejdsgiver, der hed narko. Selv på en frysende vinterdag kan han sidde afslappet i bare arme. En udtværet tatoering på armen viser, at han har været langt omkring. Men bag det halvlange hår spiller et par lyseblå øjne lige så lyslevende, som havde de siddet i hovedet på den 20-årige Jørgen fra Roskilde, der en sommer for mange år siden besluttede sig for at blive til hippien Anton.

Han flyttede sammen med den jævnaldrende Lotte på et hippietilholdssted på Fyn. De boede i en skurvogn, arbejdede lidt for huslejen og hævdede bistandshjælp, når der ikke var flere penge på lommen. Anton drømte om at være en del af en kernefamilie.

- Men Lotte kunne ikke overskue det. Hun flyttede, og jeg var virkelig knust. På det tidspunkt var jeg meget inspireret af indianere, så jeg gik i mokkasiner og lavede mine egne økser, fortæller Anton med et grin.

- En dag da jeg gik en tur i skoven og mediterede, lavede jeg et tegn i sneen. Det var en form for edderkop, som Lotte havde lavet i keramik. Et indiansk symbol på samhørighed. Det var tegnet på, at jeg skulle væk. Så jeg rejste til Israel, selv om alle andre på den tid tog til Nepal.

Anton Antoni lever stadig i pagt med naturen. Udenfor hans stuevindue ligger den vestsjællandske natur, og indenfor gror hundredvis af små stuepalmer, som for de flestes vedkommende bliver passet og plejet grønne og glade. På bordet står kaffe, og Anton rækker venligt en tallerken med tebirkes frem.

- Du må spise det hele, jeg kan ikke få den slags ned.

Efter alt for mange år med stoffer, lagde han for 12 år siden endelig narkoen fra sig. Og med den også trangen til sukker.

- Når man er junkie, lever man af kakaomælk, kara-

melstænger og tebirkes, for man kan ikke få andet ned. I dag kan jeg ikke spise den slags, forklarer han, mens ordet junkie hænger i luften. Indtil videre er Jørgen blot blevet til hippien Anton, som har hang til en pind i ny og næ. Junkie ligger ikke i kortene. Men Anton har heller ikke mødt Mary endnu. Og slet ikke Lise.

Mødet med Mary

Antons tid i Israel er ét langt minde om god røg fra Libanon, forefaldende arbejde i kibbutzterne, skiftende venner, søde piger og en konstant udvidelse af horisonten. Men en aften mødte han Mary.

- Sammen med en ven, kom jeg ind i en biograf i Tel Aviv, hvor de viste filmen 'Hair'. Den var lige kommet frem, og den skulle vi bare se. På bagerste række så jeg en flot pige med langt, sort hår. Da filmen var slut, prikkede hun mig på ryggen og inviterede mig på en joint.

Anton og hans ven fik lov at sove hjemme hos Mary. 'Joey sov på gulvet', siger Anton med et grin.

Den næste uge er fantastisk, men så vender fortiden tilbage som et slag i ansigtet.

- En dag i badet får jeg pludselig øje på en tatoering, Mary havde på skulderen. Det var edderkoppen. Lottes edderkop.

- Jeg fik det mærkeligt. Blev paranoid. Hvorfor havde jeg stået i Danmark og tegnet en edderkop i sneen, hvorefter jeg var styrtet til Israel, mens alle andre rejste den anden vej. Var det her 'meant to be'?

Det var det ikke, for en morgen lå en seddel på Marys hovedpude med ordene 'Keep smiling'. Beskeden sendte Anton hjem til Danmark, hvor 1980erne netop var begyndt. Og Lise krydsede hans vej.

Kulden fra Lise

- Lise og jeg flyttede sammen i København. Hun skulle være den, jeg skulle have familie med.

Men hun havde problemer og blev indlagt på Sankt Hans (hospital for sindslidende, red.).

Selv om hans venner frarådede det, mellemlandede han i Moskva på vej tilbage til Indien efter sit fængselsophold. Privatfoto.

Året efter han blev fri af det russiske fængsels-system mødte han Helga i Thylejren til en kærlighedsfest. I dag bor de to sammen i et hus i Bjergsted på Vestsjælland. Privatfoto.

Gennem livet har Anton haft arbejde, når hans stof-afhængighed har givet ham mulighed for det. Her hjælper han en veninde med at istandsætte hendes hus. Privatfoto.

Som ung konstabel vaklede Anton mellem det borgerlige liv og militæret på den ene side og vennerne og tidens fri ånd på den anden side. I den periode blev Jørgen skiftet ud med navnet Anton, som han kalder sig i dag. Privatfoto.

- Hun var fuldstændig væk, men jeg ville have hende, jeg ville tage mig af hende, husker Anton, der på det tidspunkt arbejdede i en urtekræmmer, mens han prøvede at holde forholdet til den sindslidende Lise kørende. Men præcis som lægerne på Sankt Hans havde forudsagt, var det ikke en nem opgave.

- En eftermiddag, da jeg vågnede efter en lur, var hun væk. Vi var en flok, der ledte efter hende. Næste dag blev hun efterlyst, fortæller Anton, mens alvor, sorg, savn og selvbekendelse skyller over de blå øjne.

Næste gang han så ud ad vinduet, var der ambulance-folk på gaden. For Lise havde hængt sig på loftet.

- Sammen med hendes familie lagde jeg hende selv i kisten. Jeg kan stadig huske, hvordan blodårene så ud på hendes kolde arme. Der er intet så koldt i verden som et dødt menneske.

- I det øjeblik ramlede min verden. Hun havde lovet mig at lade være, og jeg havde lovet at passe på hende. Den dag besluttede jeg mig for, at ingen skulle bestemme, hvordan jeg levede mit liv. Jeg ville bare feste, og det var med speed, hash og coke. Både som forbruger og som dealer.

De næste år tog Anton turen fra en kendt cokepusher med stakkevis af kontanter på lommen til forhutlet sjæl på evig jagt gennem Istedgade efter det næste fix. Kvinder nægtede han kategorisk at binde sig til.

- Min mor var flyttet, Lotte blev indlagt, Mary forsvandt, og Lise hængte sig. Jeg havde simpelthen ingen tillid til, at det gode i kvinder kunne vare ved. Så snart jeg oplevede noget positivt med en kvinde, var jeg på vagt, så det var bedre at holde afstand.

Goas overflødhedshorn

- Som 28-årig tog jeg første gang heroin. En måned efter var jeg hooked. Når jeg ikke fik mit fix, løb snotten, og jeg sad bare og frøs. Abstinenser er influenza gange 20, forklarer Anton, som også endte med at tage heroin på sprøjte.

Jeg holdt op med at se fængslet som en straf. Det var en måde at få livet tilbage på. Nogen havde hørt min bøn og sendt mig i russisk fængsel

”

År senere – efter et hav af mislykkede behandlingsforsøg – besluttede Anton, at det skulle være slut med at gå med dynen over nakken på Istedgade og rapse, snyde og deale sig til en smule velvære. Han ville til Goa for at blive afvænnet.

Sammen med en ven, tog han afsted og de 'kom hele vejen til Goa med en colaflaske med metadon hver'.

Men på Goas 'apoteker' kunne han få alt det beroligende, det skulle være, ligesom byen var en dygtig leverandør af heroin. Hver dag udskød han sin afvænningsmiddel. Han begyndte at spise opiumskugler i et forsøg på at finde et andet stof end heroinen at være slave af.

- En dag kom indisk politi stormende. De ransagede huset, og trak en plastikpose med hash frem fra en reol. I Indien er de ret strenge med narko, så vi ville aldrig have haft noget liggende. Alt over 20 gram giver 10 år i spjældet.

Selv om hashen var plantet, endte Anton og vennen med at afsone et halvt år i et indisk fængsel med kedsomhed som følgesvend. Men stoffer og mad savnede de ikke.

- Da vi blev løsladt, sagde min ven: 'Hvis seks måneder i indisk fængsel ikke kan få dig væk fra stofferne, så kommer der noget værre'.

Han fik ret.

Endestation Moskva

Få måneder efter blev Anton Antoni taget på fersk gerning i butikstyveri fra den toldfrie afdeling i Moskvas lufthavn. I sig selv, var det ikke en forseelse, de russiske myndigheder tog så alvorligt. Det ændrede sig imidlertid, da de fandt et kondom med et halvt gram heroin og 40 gram hash i hans inderlomme.

- I Danmark havde jeg fået et spark i røven for den mængde, men i Rusland var det åbenbart en kæmpe forbrydelse.

De næste ni dage sad han i et lille tremmebur i lufthavnen. Med sig fra Indien havde han resul-

tv

TV: Vi har mødt Anton Antoni, til en snak om hvordan livet i en russisk arbejdslejr gjorde ham stoffri. Se indslaget her med din smartphone

SÅDAN GØR DU:

Scan koden og åbn videoen i din smart-phone eller tablet. Du kan installere scanningsprogrammer via Appstore og Google Play.

tatet af sit mangeårige misbrug og en motorcykelulykke: To brækkede ribben, en betændt og hævet fod, kronisk diarree samt begyndende abstinenser. Nogle gange fik han at vide, at han var på vej hjem til Danmark, andre gange at han stod til 15 år i en sibirisk arbejdslejr. Sandheden lå et sted midt imellem med overvægt mod Sibirien.

- Efter de ni dage blev jeg overført til statsfængslet 'Central 5' i Moskva. Jeg husker tydeligt, da den store jernport rullede op, og fangernes råb og skrig nåede mig. Det hele lignede en gammel, grå film om Hitlers kz-lejre. Mine abstinenser var så voldsomme, at jeg ikke selv kunne gå ind i cellen. Jeg lignede et tøjstativ med en jakke på, og de lagde mig alene, for de turde ikke andet.

Hans tilstand berettigede ham til et ophold i fængslets sygeafsnit og han gik straks i gang med at drømme om hvide senge og søde sygeplejersker, men der skulle gå adskillige år, før han så nogen af delene.

- Cellerne var proppet med syge fanger. Aids og tuberkulose var det mest almindelige. Det var trøstesløst. Folk sad bare og ventede på at dø. I min celle var vi 16 mand og 10 sengepladser. Rummet var vel 15 kvadratmeter, og et hul i jorden gjorde det ud for toiletet.

Fire gange om dagen fik Anton penicillin i en gammel jernsprøjte. Udløbsdatoen for medicinen var for længst passeret.

Vælling med rugbrød

Tre gange om dagen fik man mad, og hver gang emaljettallerknen blev fyldt, var det med samme ret: vælling og rugbrød. Til frokost kombineret med en skål suppe. Intet andet.

Nederst i hierakiet – dog lige over stikkerne og de homoseksuelle – lå Anton.

- Jeg var en udlænding, en perker, en skide hund, der bare skulle holde sin kæft. Når jeg bad om metadon eller hjælp til min svulmende fod, råbte de ad mig. Men jeg lærte hurtigt, at på russisk er ordet 'omvendt' vigtigt. Hvis jeg opførte mig modsat, fik jeg hjælp. Det vil sige, hvis jeg sad i et hjørne og lod som om, de intet kunne gøre for mig, så kom de og spurgte, om jeg skulle have hjælp.

De første mange måneder i det russiske fængselssystem gik. Ind imellem kom Anton for en dommer, men sjældent medførte de besøg nogen form for afklaring. Så en nat drømte han om lyset og varmen fra Danmark.

- Jeg kan tydeligt huske drømmen og stemningen. Vi er en flok venner, der nød hinandens selskab. Det var alle de gamle venner fra Roskilde, som jeg havde vendt ryggen, da jeg blev junkie. I drømmen var jeg tilbage i varmen og lyset i gamle Danmark.

- Da gik det op for mig, at det russiske fængselssystem var det, jeg altid har bedt om. Det var den hjælp, jeg har skreget til himlen på. Fængslet var en mur, der holdt mig fra stoffer, og ude på den anden side kunne jeg se lyset. Den drøm bar mig igennem fængselsopholdet. Jeg holdt op med at se fængslet som en straf. Det var en måde at få livet tilbage på. Nogen havde hørt min bøn og sendt mig i et russisk fængsel.

Fra asken til ilden

Efter otte måneder stod Anton igen foran dommeren og regnede med, at han skulle hjem. Men nej. Dommeren var venlig, da han 'kun' gav danskeren fem år i arbejdslejr i Mordovia 600 kilometer vest for Moskva.

For de fleste mennesker ville alene togturen til arbejdslejren være en straf. 12-14 blev mand mast ind i en gammeldags togkupé uden mulighed for at komme på toiletet det døgn, det tog at køre turen til Mordovia.

I lejren landede Anton i 'Zone 17', lejrens afdeling for narkomaner. Bortset fra et enkelt mislykket forsøg med dårlig heroin i 'Central 5' var det på det tidspunkt otte måneder siden, han havde taget stoffer.

- Personalet var en flok vodka-drikkende, råbende mænd. De startede med at tage alt tøjet af os, fratage os vores få ejendele og kronrage os med en godt brugt plastikkraber.

Antons arbejde bestod de næste mange måneder i en kombination af at sy uniformer og skrælle kartofler. Hver morgen mødte han ind til et bjerg af kartofler og en gammeldags kniv. Når han var færdig med dagens dont, kunne han vende tilbage til sin celle.

- Vi var 52 mand i cellen, så vi sov i treholdsskift. Døg-

net rundt var et neonrør tændt i loftet. Eneste adspredelse var en halv times gårdtur om dagen. Jeg kendte 14 mænd, der døde i den periode.

Tre år gik. Men en dag var det slut, og Anton blev løsladt.

- Jeg havde intet andet end mit tøj, da jeg blev kørt derfra. Fangevogterne grinede og sagde: 'Vi ses snart igen'. Men jeg tænkte bare: Det er jer, der er her på livstid, siger Anton, som på vej væk passerede den nærliggende barakby, hvor fangevogterne boede med deres familier.

- Her boede de hele livet med hjemmebrændt vodka som eneste holdepunkt i livet. Det var dem, der var de egentlige fanger, siger han.

På turen til Moskva stoppede bilen på et lille spisested, og for første gang i over tre år fik han andet end vælling og suppe. Han fik en gryderet og som et surrealistisk indslag, fik han øje på en vaskeægte dansk guld Tuborg i rastepladsens køleskab. Den fik han også.

De næste to dage boede Anton i en hotelsuite i Moskva, indtil hans papirer var i orden, og han kunne komme hjem til København.

- Jeg kan tydeligt huske fornemmelsen, da jeg åbnede døren. Suiten var enorm. der var spejle, badekar, minibar, dobbeltseng, stue, tv og sofa. Jeg anede bare ikke, hvad jeg skulle gøre. Jeg satte mig i en krog af soveværelset og bare stirrede på sengen. Jeg kunne ikke engang finde ud af at lægge mig i den, siger Anton.

For første gang i hele sin fortælling mumler han et næsten uhørligt 'undskyld' og stirrer et par sekunder frem for sig med blanke øjne, inden han fortsætter:

Siden jeg kom ud for 12 år siden, har jeg måske taget 20 Panodil. – intet stærkere. Jeg vil aldrig lade mig styre af noget som helst igen

”

- Jeg tror, jeg sad der en time, før jeg pludselig tænkte: Bad!

I fængslet var der fem brusekabiner til 300 mand og kun bad søndag formiddag. Nu havde Anton pludselig et badekar for sig selv i to døgn.

- Verden var pludselig så stor. Jeg var ikke bare ude af fængslet, jeg var også ude af det misbrug, jeg havde været mere eller mindre slave af, siden jeg var 24 år. Men jeg var også nervøs. Jeg var hele tiden på vagt for, om de ville komme og hente mig igen. Jeg rystede, da jeg gik gennem lufthavnen og op i flyet. Idet vi lettede og jeg hørte hjulene komme op, begyndte jeg at græde – jeg græd hele vejen til Tyskland, husker han.

En ny verden

Da Anton kom til Danmark, havde han ikke levet i den virkelige verden i det meste af et årti. Anders Fogh Rasmussen var netop blevet statsminister, folk brugte mobiltelefoner, og internettet var opfundet. Noget af det første, Anton gjorde, var at gå en tur ned gennem Istedgade. Men denne gang var det ikke i jagten på næste fix eller lidt hurtige penge.

- Jeg kiggede på Maria-kirken, alle junkierne og mit gamle liv. For første gang gik jeg ruten velvidende, at det var slut. Siden jeg kom hjem for 12 år siden, har jeg måske taget 20 Panodil. Intet stærkere – bortset fra et glas vin i ny og næ. I dag vil jeg aldrig lade mig styre af noget som helst igen. Heroinen styrede mig og alt andet kom i anden række. Jeg levede konstant på en løgn. Narko er

Anton er nevø til tegneren Ib Antoni, der står bag nogle af Danmarks mest kendte reklametegninger. I dag er Anton i gang med at sætte onklens mange værker i produktion. Se mere på ibantoni.dk

sjovt i en måned, derefter ødelægger det dit liv. I dag kan jeg se, at det var tab, der gjorde mig til narkoman. Lotte, Mary og Lise. Indtil Lise var jeg jo bare almindeligt eksperimenterende, men Lises kolde krop gjorde mig til narkoman.

Som en fri mand flyttede Anton ind i en skurvogn hos en ven på Ringsted-egnen. Det passede ham godt.

- Det var den mest perfekte, blide overgang fra fængslet. Jeg blev tryk af at kunne nå alle fire vægge, og jeg blev glad af at kunne åbne døren og kigge ud.

Men Anton havde dybe ar på sjælen og ikke en krone på lommen, så gode venner skillingede sammen og betalte for otte besøg hos en terapeut, som Anton stadig går hos.

Fængselsopholdet dukker efterhånden sjældent op i hans tanker. Anton har fået styr på livet. Han har uddannet sig til kropsterapeut og arbejder i dag på et bosted for udsatte unge. Derudover åbnede han for tre år siden en virksomhed, hvor han genoptrykker de reklametegninger, som hans onkel, Ib Antoni, har tegnet.

- Det er 12 år siden, jeg kom ud af fængslet, jeg har fundet mit ståsted og jeg har lært at leve igen. Men når folk brokker sig over, at toget ikke kommer til tiden, kan jeg godt grine lidt. Jeg har været i dødsriget og tilbage igen. Jeg har set mine venner dø af junk i Danmark og tuberkulose i Rusland, jeg kan ikke tage mig af et forsinket tog. Men jeg ved også, at det var et russisk fængsel, der skulle til for at befri mig fra heroinen.